

DOKUMENTACE ZÁVĚREČNÉ PRÁCE

VYSOKÉ UČENÍ TECHNICKÉ V BRNĚ

BRNO UNIVERSITY OF TECHNOLOGY

FAKULTA VÝTVARNÝCH UMĚNÍ

FACULTY OF FINE ARTS

ATELIÉR MALÍŘSTVÍ 2

STUDIO PAINTING 2

DETAILY

DETAILS

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

BACHELOR THESIS

AUTOR PRÁCE

AUTHOR

Jan Svatoš

VEDOUCÍ PRÁCE

SUPERVISOR

doc. Mgr. Art. Svätopluk Mikyta

BRNO 2019

OBSAH:

TEXTOVÁ ČÁST	s. 5 – 7
OBRAZOVÁ ČÁST	s. 8 – 10

TEXTOVÁ ČÁST

Pozoruji, a tím obohacuji svůj život.

Ve své práci zpracovávám téma detailů, struktur, přírody a vztahu detailu vůči krajině. Vycházím ze schopnosti dívat se a vidět. Kamkoliv jdu, sleduji své okolí do nejdrobnějších detailů a vnímám struktury tvořící povrch objektů i struktury, které tvoří objekty samy. Ty by se jinak daly nazvat i vzájemnými vztahy a kompozicemi. Všechny tyto prvky udávají vzhled našeho okolí – vzdálená krajina se jeví ve své podobě právě díky nim. Na to navazuji i ve svém tvrzení, že nebytí detailů upoutávajících naši pozornost, začali bychom ztrácet naše estetické cítění, u kterého drobné nuance a jemnosti hrají zásadní roli.

Mými dosavadními pracemi zabývajících se zmíněnou problematikou byl cyklus velkoformátových obrazů *Black Series* (2016-2018), kde šlo primárně o zvětšování drobných objektů a studium struktury a materiálů. V sériích *SiO2* (2017) a *Au* (2017-2018) jsem začal pracovat se svojí dlouholetou fascinací mineralogií a dál se prohluboval můj zájem o detail, struktury a s nimi spojené téma měřítka (jež vnímám jako zásadní v otázce vnímání), a který vedl až k práci s mikroskopem. V rámci cyklu *Au* jsem také kromě obrazů vytvořil autorskou knihu, k čemuž mě vedlo nabytí znalostí o knižní vazbě. Tato zkušenost mě velmi ovlivnila a začal jsem si vázat vlastní skicáky. Ty jsem začal zaplňovat během čím dál častějšího trávení času v přírodě (podpořeného například i uměleckou rezidencí v lese poblíž Laškova zaštiťované Galerií XY). Příroda se pro mě stávala stále zásadnější a já ji začal vnímat více komplexně. Na základě toho vznikly série *Oblohy* (2018-2019) a *Přírodní detaily* (2018-dosud).

Na strukturách mě všeobecně zajímá jejich bohatá pestrost a hloubka, kterou často vytváří jejich vrstevnatost. Zkoumání, studování a noření se do nich mě naplňuje vzrušením z nových objevů, které zažívám i při putování krajinou, ať už za účelem sběru minerálů, nebo čistému požitku z trávení času v přírodě a kochání se krásami, kterými oplývá. Jsem krajinář a tento fakt si uvědomuji stále intenzivněji. Je to určité nastavení, životní přístup, který je v mé tvorbě neustále přítomný. Právě práci se strukturami vnímám jako formu novodobého krajinářství. V něčem je tomu podobná i práce malíře Adama Kašpara, k němuž mám velice blízko vzhledem k jeho způsobu uvažování, vnímání, vztahu k přírodě, ke geologii a právě ke krajinomalbě. Zároveň se v jeho práci objevuje i pro mě tolik hodnotná poetičnost, která je s fenoménem přírody tolik spojená.

Příroda je v současné době útočištěm pro spousty lidí prchajících z rychlých, hlučných měst, přehlcených moderními technologiemi. Je jimi sice taky na spoustě míst zásadně ovlivněná, ale neztrácí svou podstatu. V prezentované knize píše: „Příroda je něčím, co nás přesahuje, je materializovaným božstvím, je centrem přirozenosti ve své komplexnosti, je esencí života, je životem.“ Zároveň je i velkým inspiračním zdrojem, kterého v současném umění užívá čím dál více lidí. Většina jich ale přírodu zpracovává z kritického úhlu pohledu vztahujícího se například k ekologii a všem možným problémům s ní spojeným. Já jsem si těchto problémů vědom a ve svém každodenním životě se o ně aktivně zajímám. Už ale nevidím důvod negativní informace, které už tak na nás každý den působí ze všech stran, šířit ještě svojí tvorbou. Já přírodu oslavuji a sdílím její krásy. Jsem uchváten bohatostí a velkolepostí, kterou oplývá, se kterou se dokáže vypořádat s problémy, kterým je vystavena.

Osobně při toulkách mimo městskou zástavbu odpočívám, ale i zaznamenávám různé momenty, které mě zaujmou, ať v kresbách nebo akvarelech, tak analogovým fotoaparátem. Přírodní formy jsou pro mě fetišem. Zároveň jsem ale ovlivněn fakty, vycházejícími z mého dlouholetého zájmu o mineralogii. Fenomén krystalizace a vzniku minerálů a hornin mě ovlivňuje natolik, že se to promítá do mého vnímání v běžném životě. Zamýšlím se nad fungováním světa a existencí materiálů z hlediska jejich vnitřní struktury. Proto zúžení tématu na objevování forem krystalizace ledu. Zároveň se v knize objevují více či méně skryté informace odkazující na úhel tohoto mého vědeckého povědomí, které se dosud v mé práci objevovalo samovolně, ale nyní s ním pracuji záměrně. Tento přístup, kdy se divák musí některých souvislostí dovtípit, je mi blízký. Příkladem je zajímavý fakt, na nějž odkazuji, že běžný led krystalizuje ve stejné krystalografické soustavě jako krystalický křemen, který mě z minerálů zajímá nejvíce.

Když použiji parafrázi z knihy *Testament Mistra Wu*, tak svoji tvorbu vnímám jako určitý druh řeči, kterým lidem sděluji něco důležitého. Proto jsem se rozhodl jako svoji bakalářskou práci vytvořit knihu. Ta má již ve své podstatě sdělovací a informativní funkci. Kromě toho umožňuje instantní ponoření se do ní, čemuž jsem podřídil i řazení textů a obrazů. Zároveň bakalářskou práci vnímám jako určitý milník a kniha je dobrým formátem pro shrnutí a využití dosavadních poznatků o vlastní tvorbě a myšlení. Dalším důvodem je můj již zmíněný vztah ke tvorbě knih.

V knize nesoucí název **POHLED** jsou obsaženy fotografie z analogového fotoaparátu a frotáže. To odkazuje jednak k tvorbě v plenéru a jednak k mojí tendenci tíhnout ke hmatatelným formám kvůli pocitu přehlcenosti digitálním světem. Obrazy sice v knize tisknu digitálně, ale jednak si už nesou charakter analogu a jednak je pro mě důležitý už jejich záznam touto formou, kdy hraje zásadní roli rozvážnost a unikátnost. Tyto dvě indexální metody záznamu reality pro mě byly zároveň ideálním nosičem sdělení v této knize. Obrazovou část doplňují, kromě několika citací, krátké, rukou psané, autorské texty vztahující se k tématům přírody, ledu a struktur, které poskytují další úhel pohledu, a které zároveň nastiňují moje komplexnější uvažování o přírodě.

Kniha o nákladu padesáti kusů bude mít otevřenou vazbu V4 s měkkými deskami a budou v ní použity různé druhy papíru s ohledem na použití dvou druhů tisku. Digitálního pro fotografie a texty a risografu pro frotáže.

Práci považuji vzhledem k celkovému autorskému zpracování za autorskou knihu o určitém nákladu. Ačkoliv je pod pojmem autorská kniha často vnímána kniha jakožto jeden unikátní kus, moje vnímání autorské knihy je širší, spíše ve smyslu jejího pojetí, se kterým přišel Ed Ruscha. Tím je publikace o malém nákladu, která je autorská právě díky jejímu zpracování umělcem. Zatímco ale Ruscha kladl důraz na finanční nízkonákladovost, pro mě byla důležitější kvalita zpracování.

Původně jsem měl v plánu udělat regulérní publikaci o větším nákladu, která by oslovila širší publikum. Při zpracovávání jsem si ale uvědomil komplexnost řešené problematiky a fakt, že ji není možné zpracovat v tak krátkém časovém úseku v celé její šíři adekvátně a tak, jak bych si představoval. Zároveň ale považuji za důležité obsah vzniklé knihy sdílet, což by formou autorské knihy o jednom kusu nebylo možné. Popsané zhodnocení mě vedlo ke zvolení zlaté střední cesty, která ale není kompromisem, nýbrž vyzrálým rozhodnutím.

Odstoupením od původní myšlenky ji nezhazuji, ba naopak bych na ní rád pracoval nadále. Moji bakalářskou práci vnímám jako určité shrnutí a využití dosavadních postřehů o vlastní tvorbě, ale ještě více slouží jako úvod do problematiky, kterou zpracovává a verbalizuje a na níž hodlám nadále stavět a dále ji rozvíjet.

Ačkoliv k vyjadřování využívám různá média, jsem ve své podstatě malíř, a to mě ovlivňuje v mém uvažování nad vším. V souvislosti s mým vztahem ke klasickým hodnotám a přístupům proto hlavní inspiraci hledám v malířství. Zásadní je pro mě staré čínské a japonské umění a východní filosofie související se silným vztahem k přírodě. Inspirací z česko-slovenské scény jsou mi například obrazy a grafiky Pavla Hayeka, dílo Rastislava Podobý, nebo právě Adama Kašpara. V uvažování nad knihou mě ovlivnil například Viktor Kopasz. Zásadním literárním dílem je pro mě *Testament Mistra Wu* od Miroslava Míčka.

OBRAZOVÁ ČÁST

